

VERSPREIDE OPMERKINGEN

DOOR

A. STEHOUWER.

Iedere zaak heeft vele zijden.

Dagelijks kunnen wij werk van anderen veroordeelen. Het ware onbillijk en ongepast dit steeds luidkeels te doen.

Het maakt op den Patient geen aangenamen indruk het werk waarvoor hij heeft geleden en betaald ongevraagd te hooren misprijzen.

Wie om — slecht-begrepen — eigenbelang tegenover leeken collega's afkamt, spreke niet van Standing.

De middenstandskliniek is een symptoom van de ziekte der Maatschappij tot Bevordering der Tandheekunde (-kunst?): deze Mij. heeft zoo vreeselijk de politiek; op sommige vergaderingen zelfs de Loonpolitiek.

Verbluffend is de snelheid, waarmede de op een vergadering òpgelooopen honorariumkoorts thuis teruggaat. Doch natuurlijk voor wie bedenkt dat de psychologie van de massa nog altijd een andere is dan die van den enkeling.

Teekenend voor de mentaliteit van wat de laatste tien jaren hier te lande van studie is gekomen, is de met succes bekrocnde campagne tegen het cofferdam. Het publiek *weet* thans, dat het gebruik ervan *Ouderwetsch* is.

„Ieder krijgt de praktijk die hij verdient,” zegt Mejuffrouw Line van Essen.

Tenzij hij haar koopt — zouden wij er willen bijvoegen.

Slechte gewoonten, die „goed gaan” wiegen ons zachtken in slaap.

De patient is tandheekkundig niet voldoende opgevoed om te weten, dat het behandelen van vijftig menschen per dag voor één ander mensch een hopelooze taak is.

Het kan lang duren voor het zoover komt: te gaarne hoort men, dat men... Klaar is.

Arbeidsvreugde kan men kwalijk beleven aan haastwerk.

Toch is, merkwaardigerwijze, *beroepstrots* een zaak, die zich eerst recht uit als de tandarts het heeft over z'n... Drukte.

Zelfs de gemiddelde patient déélt in dien trots: Hij deéft U zelf en anderen uiterst gaarne mede, dat gij het Toch Zoo Druk hebt.

Er behoort weinig overredingskracht toe den Nederlandschen Burger diets te maken, dat ook zijn goede elementen moeten worden vervangen door porselein.

Geen practicus weet ook maar bij benadering hoeveel zijner gebitten in de kasten der clienten liggen of slechts ter versiering worden... aangetrokken.

Zijn blijmoedige zelfgenoegzaamheid en dwaas optimisme teekenen slechts de lankmoedigheid van het Behandeld Menschdom, dat het vertrouwen in zijn vaardigheid heeft verloren en daarom van verdere manipulaties met Vijl en Fraeser afziet.

Wat intusschen iets zegt voor de juistheid waarmede het publiek den stand van zaken beoordeelt.

Slechts in vakken, waarin geen reclame wordt gemaakt is halsstarrig vasthouden aan het oude mogelijk.

De meening, dat een eenvoudige gipsafdruk in sommige gevallen (welke dan ook) beter zou zijn dan een stentsafdruk met gecorrigeerde randen, is onhoudbaar.

De „zuiging” van een bovenprothese ontstaat door de atmosferischen druk tegen de plaat, waarvan de randen, die in week weefsel liggen, bij kleine bewegingen blijven aansluiten.

Tusschen de op een goed geradeerden afdruk gemaakte plaat en het palatum durum is een... luchtledig.

De hoedanigheid of toestand van het palatum heeft geen of zeer weinig invloed op het *werkelijk* vastzitten van een kunstgebit.

Een partieele prothese „zuigt” niet!

Adhaesie krachten — fictieve krachten.

Bij het gebruik van zuigers vervult de groote plaat geen andere rol, dan Houvast voor de zuigkamer.

Als zoodanig zijn haar afmetingen absurd van grootte.

Men kan de plaat, die het geheele palatum bedekt, vervangen door een schijfje rubber, dat 2 à 3 m.M. grooter middellijn heeft dan het Zuigerringetje en dat door een baar is verbonden met het rubberrandje, dat als houvast voor de kunststanden dient.

Bij de prothese, die zoo ontstaat is bijna het geheele palatum vrij; goed bewerkte buccale randen werken mee om de functie voldoende te doen zijn.

Deze prothese hangt aan zijn zuiger.

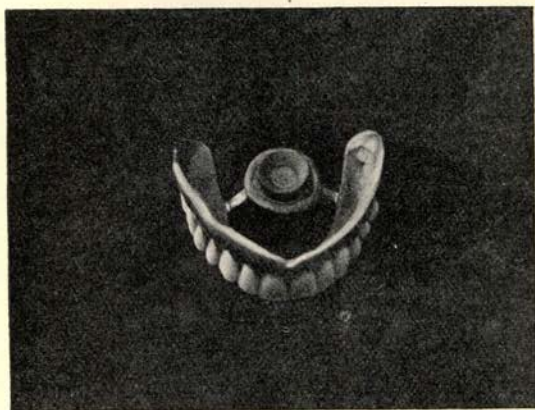

Fig. 1

Tegenover de prothese met groote plaat en zuiger is dit geen bezwaar: *iedere prothese met zuiger hangt aan dien zuiger.*

Bij een gebit, waarvan de randen niet extra-verzorgd zijn, is de kans gering, dat er geen lucht tusschen plaat en verhemelte toetreedt.

Is er een zuiger dan blijft de prothese hangen; zoo niet dan valt zij, tenzij de drager haar tijdig opvangt.

Zooals in meerdere harer bezigheden is de tong hierin virtueus.

Soms komt de rand van het direkt op gipsafdruk gemaakte gebit op zijn plaats. Het blijft echter toeval.

De meening, dat gipsbrei om zoo te zeggen vanzelf in ondersnijdingen van den tuberositas loopt en *die inderdaad opvult*, berust op een vergissing. Reeds de lepelrand verhindert dit.

Het materiaal voor afdruk intusschen doet weinig terzake, evenals de consistentie.

De zorg, dat de rand van rubber later goed zal liggen, is tijdens het afdruk nemen de eenige zaak, die hoofdzak is. Al

wilde men om dit doel te bereiken klei gebruiken: het resultaat zou het middel heiligen.

Waar de strijd om het materiaal gaat, ontbreekt het inzicht in de oorzaken, die leiden tot slechte, en in de redenen, die leiden tot goede gebitten.

Door alle aandacht op den afdruk te concentreeren, verliest men de articulatie soms uit het oog.

Als luchttoetreding tusschen plaat en palatum het gebit doet vallen, moet slechte of geen articulatie fataal zijn.

Na een goede amputatie ontstaat geen periodontitis — na een slecht uitgevoerde extirpatio pulpae wel.

Zoo goed als iedere wortelvliesaandoening na amputatie ontstaat door slordigheid tijdens de behandeling. De methode noodigt er a. h. w. toe uit.

Het afsluiten met fletcher van trikresol-formaline na cauterisatie is verwerpelijk om de haast waarmede de vulling vaak moet worden verwijderd en om het gemak waarmee vieze partikelen achterblijven.

Verstandig is in dit geval een goed gebruik van puttapercha.

In abscesbehandeling van de mondholte toonen huisarts en chirurg zich roerend eensgezind.

De eerste papt de wang, de tweede snijdt haar eventueel open.

Toch is dit niet de kortste weg naar het beenvlies van de kaak.

De zaak is klaarblijkelijk te onbelangrijk om er over te... denken.

De tandarts late zich echter door de waarneming van fouten sommiger aesculapen in dit stukje geneeskunde niet verleiden tot een algemeen veroordeel tegen den ernst dezer nuttige medeburgers.

De arts heeft zich in zooveel netelige ontstekingsprocessen *in* te denken, dat hij zich de weelde kan veroorloven hier *bovenop* te kijken.

Van misleiding te spreken als een mondabsces in drie weken 20 maal bezocht wordt, ¹⁾, ware onbillijk: waarschijnlijk werd getracht er leiding aan te geven.

Belachelijk klein is het % der artsen, dat een kies kan trekken.

De oorzaak van het afbreken van kiezen tijdens de extractie-poging is rukken.

Met een lichte tang ontstaan dus meer breuken dan met een zeer zware.

Poliklinische, d. i. radicale behandeling van een verwaarloosd gebit is de beste.

De stelling, dat bij brugwerk de risico van een onnoodige zenuwbehandeling niet nog op den koop toe worde... gegeven, is nog zoo gek niet.

Een genadige godheid behoeft deze rustige landen voor het sanctioneeren der gedeeltelijke bevoegdheid van technici.

Wie bij herhaling geschrokken is van den gouden lach van duitsche monden onderschrijve deze meening.

De technici hunkeren naar het oogenblik, waarop zij in staat zullen worden gesteld de professie metterdaad te toonen wat eigenlijk prothetische tandheelkunst is.

En passant zal het publiek *Als dan* de zegeningen van gouden voortandomgietsels deelachtig worden.

Tegen dien tijd kan men veilig *Randolff*-aandeelen nemen.

De eenzame mensch slaat gemeenlijk aan het peinzen. De techniker is in zijn werkplaats eenzaam; en fantaseert.

¹⁾ Historisch.

Op vergaderingen wordt met interesse kennis genomen van de wildste toekomstdroomen.

De technicus overschat in hooge mate zijn prestaties en daarmee zijn beteekenis.

Hij onderscheidt zich slechts van den anderen modernen werknemer door den aard van zijn vak, dat geen doorgevoerde arbeidsverdeeling toestaat.

Dit wordt de oorzaak van zijn ontevreden onrust; tegenover den man, die speldeknoopen vervaardigt, is hij veelzijdig.

Op den keper beschouwd echter is zijn arbeidsveld zeer beperkt — wat op zich zelf geen reden is om het uit te breiden.

De tandarts heeft hem van noode — de gemeenschap schreeuwt nog niet met hijgend verlangen naar zijn zelfstandige diensten.

Als symptoom van zuivere menselijkheid zal deze zelfstandigheidsdrang blijven, onafhankelijk van iedere salariering.

De winstmarge van het tandheelkundig werk, waarin de techniker zijn aandeel heeft is hoog genoeg om een goed salaris uit te keeren.

Men beschouwde de prothetiek als afzonderlijk geheel en bepale daarnaar zijn standpunt.

Het gemiddeld inkomen van den tandheelkundige intusschen blijft verre beneden het bedrag, dat de communis opinio hem toedicht.

Tot hun eigen schade hebben de technici vlijtig geholpen in woord en geschrift om dit inkomen fabelachtig te doen schijnen.

Een natuurlijk afweermiddel tegen deze geste schijnt de tegenpraak, met het laag houden der loonen — ten bewijze.

Wettelijke contrôle op voor de techniek bestemde werkruimten is hoogst gewenscht.

Periostitis mandibulae kan reeds $1\frac{1}{2}$ jaar na de primaire infectie bij lues voorkomen.

Uitgebreide beenverwoesting wordt röntgenologisch geconstateerd.

Fig. 2

Men is geneigd tot operatief ingrijpen, daar verdere uiterlijke symptomen voor de diagnose lues ontbreken.

'n Misleidende indruk maakt soms de habitus, die tuberculose kan doen vermoeden.

De argelooze practicus echter komt zoover niet en extraheert waarschijnlijk de losstaande elementen bij de zwelling.

De extractiewonden blijven etteren en de zwelling gaat niet terug.

Slechts bloedonderzoek kan, bij halsstarrig zwijgen van den betrokkene omtrent vroegere toestanden, klaarheid brengen.

Staat de diagnose vast dan geneest onder een eenvoudige algemeene antiluetische therapie de periostitis zienderoogen.

Er zullen nog vele kiezen geëxtraheerd worden om voor den practicus stikduistere redenen, alvorens hij eenige medische verantwoordelijkheid ronddraagt.

Het tandheekkundig onderwijs staat bij voortduring aan Critiek bloot. Dat een slecht leerling zelfs bij goed onderwijs een stumper blijft, zij den leermeester ten troost.

Hoe meer men van hem eischt, hoe harder hij zal schreeuwen.

De massa is als een kind: wreed in haar oordeel. Doch in haar oppervlakkigheid toont zij slechts, dat zij de diepte schuwt.
